

Forrás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2016/02/ersek-attila-a-tortenelemtanitas-online-folyoirat-ikt-vonatkozasokat-tartalmazo-irasai-2010-es-2015-kozott-06-03-08/>

Érsek Attila

A Történelemtanítás online folyóirat¹ IKT vonatkozásokat tartalmazó írásai 2010 és 2015 között²

A digitális írástudás kialakításában a legnagyobb feladatot a pedagógusoknak kell felvállalni. Eredményt akkor érhetünk el, ha nem az informatikatanároktól várjuk a helyzet megoldását, hanem a szaktantárgyakat tanítók keresik meg azokat a területeket, ahol segíthetik a folyamatot. Jelen tanulmányban a történelemtanítás IKT eszköztárának, módszertani megoldásainak egy részét tártam fel, ezért megvizsgáltam a Történelemtanítás online folyóirat próbaszámától (2010-től) napjainkig (2015 júliusáig) tartó időszakát. Elemzésem analitikus jellegű, arra koncentrálok, hogy mekkora hangsúllyal szerepelnek a cikkekben az IKT megoldások, az IKT tartalmak. Ezek feltárását és bibliográfiai áttekintését tartottam elsődleges célnak. Munkám ellenőrzését egy kivonatoló programmal támogattam, amely a <http://kivonat.ektf.hu/kivonat/> (2015. nov. 4.) weboldalon érhető el. Az alkalmazás a kvantitatív tartalomelemzés módszereire alapozva a szöveg szavait felhasználva választja ki a releváns mondatokat.³ A téma tételmondatainak és kulcsszavainak meghatározásánál a magam által készített kivonattal vettem össze a kivonatolóban kapott eredményeket.

A kutatás jelentőségét az adja, hogy rávilágít a nevelési és tartalmi célok megvalósításának XXI. századi képességekkel történő hatékony fejlesztésének lehetőségeire a történelem tantárgyhoz kapcsolódóan. A 2012-es nemzetközi mérések kimutatták, hogy az elektronikus tanulási környezethez való hozzáférés terén Magyarország utolsó helyen áll az Európai Unóban, ezért olyan módszertanokat kell kidolgozni, amivel a helyzet javítható.⁴ Ezt támogatja a folyóirat is.

Pedagógusként is érdeklődnünk kell a számítógép és a számítógéphez kapcsolódó technikai eszközök használata és módszertana iránt. Ez a pedagógus-kompetenciákba beépül, a pedagógus-minősítésnél figyelembe veszik. A tanítási-tanulási folyamatba olyan elemeket szükséges integrálni, amelyek növelhetik a diákok érdeklődését, motivációját. Ezt a tanári munkát támogatja az összeállított tanulmány.

CIKKEK, TANULMÁNYOK IKT TARTALOMMAL

Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 1. (próba)szám

1.

Bibliográfiai adatok:

FISCHERNÉ DÁRDAI Ágnes (2010): Történelemtanítás Magyarországon a XXI. század elején (Helyzetkép és perspektíva). *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 1. (próba)szám*, 1-30.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/02/fischerne-dardai-agnes-tortenelemtanitas-magyarorszagon-a-xxi-szazad-elejen-helyzetkep-es-perspektiva/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: történelem, érettségi, történelemdidaktika, ismeretek, módszerek

Téma: A tanulmány áttekinti az 1990-es rendszerváltozástól kezdődően a magyarországi történelemtanítás helyzetét 2010-ig. Egyik fő kérdése: Létezik-e történelemdidaktika Magyarországon?

IKT tartalmi elem: utalások vannak a tanulmányban e területre.

- Az ezredfordulóhoz kapcsolódó informatikai forradalom és az ezzel összefüggő társadalmi-gazdasági és kulturális változások alapvetően átértékelték a tudásról vallott korábbi elképzeléseket... felértékelte az információkezelést, azaz a „mit” tudásával szemben általában a „hogyan” tudását. Ennek következményeként a korábban szaktárgyi ismereteknek nevezett tudásfogalom helyébe új tudásfelfogás került.
- A szerző egyik következtetése a kutatott téma kapcsán: az új történelemvizsga bevezetésének egyik fontos következménye lett az is, hogy... az érettségi tételek összeállítása korszerű informatikai eszközök használatára ösztönözte a szaktanárokat.
- Tanórai gyakorlat kismintás vizsgálatát említi a szerző: 48 tanóráról (hat iskola, ezek között volt 4 és 8 osztályos gimnázium, különböző korcsoportok az 5-12. évfolyamig) készült jegyzőkönyvek. „Eredmény” e téma kapcsán: *„Egyik vizsgált tanórán sem került sor számítógép-használatra, internetes, illetve interaktív eszközök, tanulói prezentációs eszközök használatára.”*
- Pedagógiai igény lett a kompetenciafejlesztés: folyamatosan születnek új típusú írott és digitális készségfejlesztő, a problémamegoldó gondolkodást segítő tananyagok.
- 2005-től kezdve egyre inkább feltűnnek a digitális taneszközök.

Alkalmazott kutatási módszer: hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozása; empirikus kutatási eredmények feldolgozása.

Oktatási intézményforma: elsősorban középiskolákra vonatkozik a téma.

2.

Bibliográfiai adatok:

KAPOSI József (2010): Az új történelemvizsga fejlesztésének hazai és nemzetközi kutatási kontextusa. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I.* 1. (próba)szám, 1-30.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/02/kaposi-jozsef-az-uj-tortenelemvizsga-fejlesztésének-hazai-es-nemzetkozi-kutatasi-kontextusa/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: történelem, érettségi, vizsga, kompetencia, narratíva

Téma: A tanulmány bemutatja az 1990-es években a történelemtudomány és a tudás értelmezésében bekövetkező paradigmaváltás jellemzőit, valamint a történelemdidaktika létrejöttének összetevőit és értelmezésének különböző nézőpontjait. Elfogadottá vált, hogy a történelmi tanulás nemcsak – és nem elsősorban – a történelmi ismeretek megtanulását, hanem differenciált történelmi gondolkodás elsajátítását jelenti. Ennek lehetőségeit is feltárja a tanulmány.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a tanulmányban e területre.

- Az ezredfordulóhoz kapcsolódó informatikai forradalom és az ezzel összefüggő társadalmi-gazdasági és kulturális változások alapvetően átértékelték a tudásról

vallott korábbi elképzeléseket... a korábban szaktárgyi ismereteknek nevezett tudásfogalom helyébe új tudásfelfogás került.

- A vizsgafajtákkal kapcsolatban megemlíti a szerző, hogy vannak olyan kompetenciák, amelyeket a belső vizsgával sikeresebben lehet mérni. Ilyenek például a számítógépes ismeretek.

Alkalmazott kutatási módszer: hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozása.

Oktatási intézmény/forma: elsősorban középiskolákra vonatkozik a téma.

3.

Bibliográfiai adatok:

SZUCSIK Ágnes (2010): Húsz év alatt közel hatvan országos közismereti történelmi verseny. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 1. (próba)szám, 1-12.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/02/szucsik-agnes-husz-ev-alatt-kozel-hatvan-orszagos-kozismereti-tortenelmi-verseny/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: szemle

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: vetélkedő, verseny, országos, történelem, tanuló

Téma: Beszámol a cikk az elmúlt 20 év országos közismereti történelmi versenyeiről, amit a szerző irányításával a Szakmai Középiskolásokért Kulturális Egyesület szervez 3 vetélkedő formájában. A versenyszervezők kiemelt feladatuknak tekintik, hogy támogassák és segítsék a szakmai képzésben résztvevő diákok tanórán kívüli nevelését.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a szemlében e területre.

- A 2009-ben megtartott országos döntőről a Magyar Honvéd folyóirat internetes változata számolt be.
- Az adott versenytéma feldolgozását segítő információhordozók között CD-ROM-ot is alkalmaznak a diákok az ismeretszerzésben.
- A vetélkedő első fordulói az információs és kommunikációs kultúra fejlesztését szolgálják, hiszen a feladatokat az internet segítségével kapják meg a diákok, és azon keresztül is kell kitölteniük. Ezt szolgálja az is, hogy számos olyan feladatot tartalmaz a vetélkedő, melynek megoldásához a világhálón való kutatómunka elengedhetetlen.
- Az OKM honlapján és a SZAKE honlapján is olvasható a verseny felhívása. A jelentkezések és a regisztrálás után, a csapatok az egyesületi weblapon keresztül oldhatták meg a feladatokat.

Alkalmazott módszer: versenytörténet feldolgozása; mintafeladatok ismertetése.

Oktatási intézmény/forma: középiskola (szakiskola, szakközépiskola, gimnázium).

4.

Bibliográfiai adatok:

DÉVÉNYI Anna – RUTSCH Nóra (2010): Georg Eckert Nemzetközi Tankönyvkutató Intézet (A világ legnagyobb tankönyvgyűjteménye, a tankönyvkutatás nemzetközi centruma). *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 1. (próba)szám, 1-9.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/02/devenyi-anna-%E2%80%93-rutsch-nora-georg-eckert-nemzetkozi-tankonyvkutato-intezet-a-vilag-legnagyobb-tankonyvgyujtemenye-a-tankonyvkutatas-nemzetkozi-centruma/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk (horizont)

Szakterület: tankönyvkutatás

Kulcsszavak: Georg Eckert Intézet, nemzetközi, tankönyvek, Európa, könyvtár

Téma: Bemutatja a cikk a braunschweigi Georg Eckert Nemzetközi Tankönyvkutató Intézetet, amelyet a tankönyvkutatás fellegváraként említ. Az intézet eredeti célja az oktatásban, a tankönyvekben megjelenő ellenségek és előítéletek feltárása és lebontása volt. Kutatásainak középpontjában ma a tankönyvekben és taneszközökben megjelenő értelmezési minták, tudásszerkezetek és a kompetenciafejlesztés nemzetközi összehasonlító elemzése áll.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a folyóiratcikkben e területre.

- A tankönyvek mellett tantervek, tanári kézikönyvek, munkafüzetek, elektronikus taneszközök és egyéb oktatási segédanyagok is helyet kapnak az intézetben.
- Az eligazodást online katalógus (<http://bibliothek.gei.de/bibliothek/online-kataloge.html>) segíti.
- A Georg-Eckert Institut a hagyományos, nyomtatott kiadványok mellett internetes portálokat is üzemeltet. A www.eurviews.eu egy többnyelvű internetes adatbank, ahol a „Mi is Európa?” kérdésre keresik a választ.
- A www.edumeres.net portál a nemzetközi tankönyvkutatás számára jelent új, virtuális fórumot.
- A *Journal of Educational Media, Memory and Society* (JEMMS) az Intézet legújabb (helyesebben: új névvel és formában) megjelenő folyóirata. A kutatóintézet nyit a nem könyvalapú taneszközök kutatásának irányába, így az egyéb „taneszközök”, mint a film, a múzeum, az emlékhelyek stb. elemzése is megjelenik.

Alkalmazott kutatási módszer: interjú, kutatási pályázat látogatásának összefoglalása (megfigyelés), hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozása.

(Oktatási) intézmény/forma: könyvtár.

5.

Bibliográfiai adatok:

SZABÓ Márta (2010): Beszámoló a „Forrásközpontú történelem” vetélkedőről. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 1.* (próba)szám

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/02/szabo-marta-beszamolo-a-%E2%80%9Eforraskozpontu-tortenelem%E2%80%9D-vetelkedorol/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: beszámoló

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: verseny, országos, történelmi, problémaközpontú

Téma: A cikk bemutatja a „Forrásközpontú történelem” Országos Műveltségi Vetélkedő során fejlesztendő tanuló kompetenciákat, majd példákat ír a döntőben szereplő feladatokról. Nagy szerep jutott a verseny során a kreativitásnak, a problémaközpontú gondolkodásnak, és az alkalmazás szintű tudásnak.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a beszámolóban e területre.

- A tanulók egy része figyelemfelkeltő rövidfilmet forgatott.
- A csapatoknak képzelt időutazás segítségével egy-egy jelentős középkori eseményről kellett helyszíni tudósítást adnia, és erről egy 3 perces TV-híradót összeállítania.

Alkalmazott módszer: versenytörténet feldolgozása; mintafeladatok ismertetése.

Oktatási intézmény/forma: középiskola (szakiskola, szakközépiskola, gimnázium).

6.

Bibliográfiai adatok:

KORPICS Zsolt (2010): Nem csak elmélet! Folyóirat és portál szimbiózisban. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 1. (próba)szám, 1-3.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/02/korpics-zsolt-nem-csak-elmélet-folyoirat-es-portal-szimbiozisban/>

(2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk (ajánlás)

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: portál, internetes anyagok, folyóirat, segédanyagok, történelemtanítás

Téma: az internetes portál céljainak, alapelveinek és funkcióinak bemutatása.

IKT tartalmi elem:

- A cikk a Történelemtanítás című internetes folyóirat megalapításának szerkesztői céljait ismerteti először: a történelemdidaktika elméletének fejlesztése, a történelemtanítás gyakorlatának hatékony segítése, a történelem szakmódszertan színvonalának emelése, segédanyag biztosítása a kollégák számára (pl. interaktív segédletek), közösségi tér biztosítása, tudásbázis létrehozása.
- A portál filozófiájának alapelvei: folyamatos bővülés, fejlődés, frissesség, szakmaiság, szabad felhasználhatóság.
- A portál főbb funkciói: segédanyagok felhasználása, kommentálás, segédanyagok beküldése, versenyek, pályázatok és rendezvények ajánlása, cikkek, tanulmányok beküldése.

Alkalmazott módszer: online folyóirat szerkesztői bemutatása.

Oktatási intézmény/forma: közoktatási intézmények számára készült.

Történelemtanítás (XLV.) Új folyam I. 2. szám 2010. május

7.

Bibliográfiai adatok:

KATONA András (2010): A honvédelemről, a hadseregről szóló ismeretek tanításának módszertani kérdései. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 2. sz. 2010. május, 1-39.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/05/katona-andras-a-honvedelemrol-a-hadseregről-szóló-ismeretek-tanitanának-modszertani-kérdesei/> (2015. okt. 2.)

A tanulmány elektronikus melléklete:

KATONA András (2010): Hadtudományi és hadtörténeti kislexikon. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 2. sz. 2010. május*

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: szakmódszertani tanulmány/online lexikon szócikkek

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: honvédelem, hadsereg, lexikon

Téma: hadtudomány és hadtörténet

IKT tartalmi elem: a tanulmány mellékleteként online elérhető kislexikont alkotott a szerző.

Alkalmazott kutatási módszer: a téma szakirodalmi feldolgozása

Oktatási intézmény/forma: közoktatási intézmények

8.

Bibliográfiai adatok:

SZÁRAY Miklós (2010): A térkép szerepe és elemzése a történelemórán. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 2. sz.* 2010. május, 1-37.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/05/szaray-miklos-a-terkep-szerepe-es-elemzese-a-tortenelemoran/>

(2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: szakmódszertani tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: térkép, diákok, forrásközpontú, etnikai

Téma: Térképelemzés tanórán.

IKT tartalmi elem: konkrét megállapítások vannak e területre vonatkozóan a tanulmányban.

- A digitális térképek segítségével javíthatjuk a topográfiai ismeretek megszerzését is, de alapvetően a folyamatok, a térbeli látásmód fejlesztéséhez ad a kezünkbe új lehetőségeket.
- A digitális térképek nem helyettesítik, hanem segítik a tanár munkáját.
- A Nemzeti Tankönyvkiadó Forrásközpontú történelem sorozatához készült nemzetiségi térképek animációin egy gombnyomással lehet váltani a színeket élénkebbre vagy halványabbra. A térképes animációknak a térkép megértését kell segíteniük, s egyéb hatásaikkal is azt kell kiemelniük, ami a térképről számukra leolvasható.
- A számítógép és az internet jelentősen megkönnyítette a különböző típusú és tartalmú térképekhez való hozzájutást, ennek előnyeiről és hátrányairól is ír a szerző. Az interaktív táblák a szerző felfogásában érintőképernyős számítógépnek foghatók fel.

Alkalmazott kutatási módszer: térképkutatás, térképelemzés.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények (általános iskola és középiskola).

9.

Bibliográfiai adatok:

KENYÓ Ildikó (2010): A Nemzeti Tankönyvkiadó új általános iskolai történelemtankönyvei és történelmi témákat feldolgozó egyéb kiadványai. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 2. sz.* 2010. május, 1-10. <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/05/kenyo-ildiko-a-nemzeti-tankonyvkiado-uj-altalanos-iskolai-tortenelemtankonyvei-es-tortenelmi-temakat-feldolgozo-egyeb-kiadvanyai/>

(2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: szemle

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: történelmi, munkafüzet, feladatok, flipbook

Téma: történelemtankönyvek és segédletek felhasználási lehetőségei a tanításban.

IKT tartalmi elem: egy bekezdés szól e témáról.

- A XXI. században az infokommunikációs technológiák adta lehetőségek nem hagyhatók figyelmen kívül a történelemtanításban sem.

Érsek Attila: A Történelemtanítás online folyóirat IKT vonatkozásokat tartalmazó írásai 2010 és 2015 között

- A tankönyvnek vannak internetes pontjai, amelyek szerepét leírja a cikk.
- A tankönyvekhez készültek flipbookok (elektronikus tankönyvek), amelyek otthoni vagy órai, egyéni vagy csoportos, interaktív táblás vagy személyi számítógépes felhasználásra egyaránt alkalmasak. Az interaktív flipbookok változatos feladattípusokat kínálnak.

Alkalmazott módszer: taneszközök elemzése.

Oktatási intézmény/forma: általános iskola

Történelemtanítás (XLV.) Új folyam I. 3. szám 2010. október

10.

Bibliográfiai adatok:

MAKK Gábor (2010): „Az út a fontos, nem az út vége!” A portfólió, mint fejlesztési módszer adaptivitása a történelemtanulásban és –tanításban. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 3. sz.* 2010. október, 1-31.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/10/makk-gabor-%E2%80%9Eaz-ut-a-fontos-nem-az-ut-vege%E2%80%9D-a-portfolio-mint-fejlesztési-módszer-adaptivitása-a-tortenelemtanulásban-es-%E2%80%93tanításban-01-03-05/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: portfólió, tanulók, tanulási folyamat, kognitív

Téma: a portfólió felhasználása a történelemtanítás folyamatában

IKT tartalmi elem: kevés utalás van a tanulmányban e területre.

- A bevezetésben említi az informatikai forradalom következményeit: informatikai forradalom megjelenésével átértékelődött a tudás fogalma.
- A portfólió követelményeit tekintve nem tartalmazott elvárható internetes vagy könyvtári kutatómunkát követelő dokumentumokat (nem kívánta terhelni a középiskolásokat). Ennek ellenére a tanulók közül információ- vagy ötletszerzés céljából többen támaszkodtak internetes oldalak segítségére, azonban fel kellett hívni a figyelmüket arra, hogy jelöljék meg az általuk használt forrásokat.

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom feldolgozása, portfóliók elemzése.

Oktatási intézmény/forma: gimnázium.

11.

Bibliográfiai adatok:

KORPICS Zsolt (2010): Az interaktív térképek helyzete és lehetőségei a modern történelemoktatásban. *Történelemtanítás (XLV.). Új folyam I. 3. sz.* 2010. október, 1-19.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/10/korpics-zsolt-az-interaktív-terkepek-helyzete-es-lehetosegei-a-modern-tortenelemoktatásban-01-03-06/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: interaktív térképek, digitális eszközök, történelemoktatás

Téma: interaktív térképek felhasználása a tanítási-tanulási folyamatban.

IKT tartalmi elem: a tanulmányban egészében e terület áll a középpontban.

- Tételmondat: A történeti topográfiának a történelemoktatásban betöltött fontos szerepe megkérdőjelezhetetlen. A digitális, illetve a digitális interaktív térképek tovább szélesítették a módszertani lehetőségeket.
- Összehasonlítja a hagyományos és az interaktív topográfiai eszközöket. Az interaktív eszközök sokkal gyorsabb és hatásosabb választ képesek adni a történeti topográfia területén felmerülő kérdésekre.
- Az interaktív eszközök használatához szükséges speciális ismeretek elsajátítása (projektor kezelése, interaktív tábla beállítása, az egyes eszközök beüzemeltetése és összekötése) ma már elkerülhetetlen a pedagógus számára. Az infrastrukturális háttérigény kihívásairól is ír a tanulmány írója.
- Az interaktív pedagógia számos képességterületet fejleszt, ezt fejti ki a szerző.

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom feldolgozása, adatgyűjtés és elemzése.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

Történelemtanítás (XLV.) Új folyam I. 4. szám 2010. december

12.

Bibliográfiai adatok:

Kis Sándor (2010): Élő történelem – új középiskolai tankönyvsorozat. *Történelemtanítás (XLV.) Új folyam I. 4. sz.* 2010. december, 1-8.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/12/kis-sandor-elo-tortenelem-%E2%80%93-uj-kozepiskolai-tankonyvsorozat-01-04-07/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: szemle

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: Élő történelem, könyv, források, feladatok, kérdések

Téma: A Műszaki Könyvkiadó új tankönyvsorozatának bemutatása.

IKT tartalmi elem: a szemle során utal e területre.

- A kiadó elkészítette a könyv online változatát, ami módszertani szempontból tartalmaz lehetőségeket. Példaként a weblapnak egy képét és elérhetőségét is megadja.
- A könyvhöz mintatantervet készítettek, ami a kiadó weboldaláról ingyenesen letölthető.

Alkalmazott kutatási módszer: tankönyvek elemzése

Oktatási intézmény/forma: középiskola

13.

Bibliográfiai adatok:

VAJDA Barnabás (2010): A kérdések és feladatok taxonómiai minőségéről a Kaposi–Száray-féle képességfejlesztő munkafüzetben. *Történelemtanítás (XLV.) Új folyam I. 4. sz.* 2010. december, 1-17.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/12/vajda-barnabas-a-kerdesek-es-feladatok-taxonomiai-minosegerol-a-kaposi-szaray-fele-kepessegfejleszto-munkafuzetben-01-04-08/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány (szemle)

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: bloomi taxonómia, munkafüzet, feladatok, kognitív, vezényszavak

Téma: A képességfejlesztő munkafüzet taxonómiai megfelelésének vizsgálata. A Kaposi–Száray-féle képességfejlesztő munkafüzet azért érdemel kitüntetett figyelmet a szerző szerint, mert történelemdidaktikai szemlélete jóval túlhaladja, megelőzi vetélytársaiét ugyanebben a kategóriában.

IKT tartalmi elem: a tanulmányban egy helyen van utalás e területre.

- A sorozat egységes kiadói, szerkesztői és szerzői elképzelés köré szervezett taneszközei: a tankönyv, a képességfejlesztő munkafüzet, a CD-Rom és a kiadó honlapjának vonatkozó online rovatai.

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom feldolgozása, munkafüzet elemzése.

Oktatási intézmény/forma: középiskola.

14.

Bibliográfiai adatok:

SZABÓ Márta (2010): Egy példa értékű német történelmi folyóirat, a „Praxis Geschichte”. *Történelemtanítás (XLV.) Új folyam I.* 4. sz. 2010. december, 1-4.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/12/szabo-marta-egy-pelda-erteku-nemet-tortenelemi-folyoirat-a-%E2%80%9Epraxis-geschichte%E2%80%9D-01-04-09/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: szemle (nemzetközi kitekintéssel)

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: II. Vilmos, német, folyóirat, didaktikai, tanulmány

Téma: A „Praxis Geschichte” történelmi folyóirat nevelési-oktatási szerepének ismertetése példákkal. A szerző szerint tudományos igényességgel, pedagógiai ihletettséggel szolgálja a folyóirat a tanulóközpontú, tevékenység- és kompetencia-alapú történelemtanítás ügyét.

IKT tartalmi elem: a tanulmányban kétféle utalás van e területre.

- A folyóirathoz az előfizetők bőséges on-line támogatáshoz is juthatnak a www.praxisgeschichte.de oldalon.
- A folyóirat egyes számai 1988-ig elérhetők a világhálón.

Alkalmazott kutatási módszer: folyóirat tartalmi elemzése

Oktatási intézmény/forma: közoktatás

Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II. 1. szám 2011. március

15.

Bibliográfiai adatok:

BARTOS Károly – CSEPELA Jánosné (2011): „Töri Tudós Trió” – A CENTA Közép-európai Tanárakadémia és a Nemzeti Tankönyvkiadó vetélkedője. *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II.* 1. sz. 2011. március, 1-12.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/03/%E2%80%9Etori-tudos-trio%E2%80%9D-a-centa-kozep-europai-tanarakademia-es-a-nemzeti-tankonyvkiado-vetelkedoje-02-01-11/>

(2015. okt. 2.)

Érsek Attila: A Történelemtanítás online folyóirat IKT vonatkozásokat tartalmazó írásai 2010 és 2015 között

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: beszámoló

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: Nemzeti Tankönyvkiadó, CENTA, csapatok, vetélkedő

Téma: A CENTA Közép-Európai Tanárákadémia és a Nemzeti Tankönyvkiadó 2010 őszén „Töri Tudós Trió” címmel történelmi vetélkedőt hirdetett hetedik és nyolcadikos osztályosok számára. A verseny felépítéséről és a vetélkedő válogatott feladatairól és megoldásairól is szól a cikk.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a beszámolóban e területre.

- A feladatsorokat a Nemzeti Tankönyvkiadó és a CENTA honlapjáról lehetett letölteni.
- Az eredmények elérhetők a folyóirat portálján (www.tortenelemtanitas.hu), valamint a Nemzeti Tankönyvkiadó honlapján (www.ntk.hu/tartalom/list/10801/50061173), ahonnan az első forduló feladatainak megoldókulcsa és a második forduló feladatai is letölthetők.

Alkalmazott módszer: versenytörténet feldolgozása; mintafeladatok ismertetése.

Oktatási intézmény/forma: általános iskola (7. és 8. osztály).

Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II. 2. szám 2011. június

16.

Bibliográfiai adatok:

MOLNÁR-KOVÁCS Zsófia (2011): „A magyarságkép a közép-európai tankönyvekben a 20. században” című kötetben szereplő tanulmányok annotált bibliográfiája. *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II. 2. sz.* 2011. június, 1-12.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/06/molnar-kovacs-zsofia-%E2%80%9Ea-magyarsagkep-a-kozep-europai-tankonyvekben-a-20-szazadban%E2%80%9D-cimu-kotetben-szereplo-tanulmanyok-annotalt-bibliografija-02-02-12/> (2015. 10. 02.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: annotáció

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: magyarságkép, történelemtankönyvek, füzetek

Téma: A huszonegy tanulmányt és egy CD-mellékletet felvonultató mű a Pécsi Tudományegyetem Interdiszciplináris Doktori Iskola kiadványsorozatának – a Kutatási Füzeteknek – a 14. kötete. A szerző annotációkat készített a tanulmányokhoz.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a beszámolóban e területre.

- CD-mellékletet tartalmaz az annotált tanulmánykötet.
- Az egyik tanulmánykötet CD-melléklete az 1956-os magyar forradalom 50. évfordulója apropóján, a Pécsi Tudományegyetem emlékülésének keretei közt megrendezett kiállítás tíz poszterét tartalmazza.

Alkalmazott kutatási módszer: tanulmánykötet feldolgozása; tankönyvkutatás, annotáció készítése

Oktatási intézmény/forma: köznevelés és felsőoktatás

Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II. 3. szám 2011. október

17.

Bibliográfiai adatok:

JAKAB György – LATOR László, ifj. – KRATOCHVÍL, Viliam – VAJDA Barnabás (2011): Magyar és szlovák történelemtanárok együttműködése. *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II. 3. sz.* 2011. október, 1-23.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/10/jakab-gyorgy-%E2%80%93-ifj-lator-laszlo-%E2%80%93-viliam-kratochvil-%E2%80%93-vajda-barnabas-magyar-es-szlovak-tortenelemtanarok-egyuttmukodese-02-03-05/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: magyar, szlovák, közös, Trianon, történelmi

Téma: A Mi Közép-Európánk Munkacsoport (MKEM) kisebbségi és többségi helyzetben lévő tanárainak munkáját mutatja be a cikk. A történelem- és társadalomismeret-tanárok közvetlenül is megismerkednek egymás történelemszemléletével, nemzeti identitásának sajátosságaival, illetve regionális szemléletével. Közös magyar-szlovák történelemkönyv elkészítése is cél.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a beszámolóban e területre.

- A közösen megfogalmazott feladatok a következők: közös taneszközök (többnyelvű tananyagmodulok, CD-ROM) fejlesztése; rendszeres kapcsolattartás (elektronikus levelezőlista, konferenciák).
- A 3. ábra Magyarország területének változásait mutatja be egy amerikai magyar szervezet honlapján.

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom feldolgozása; tankönyvkutatás.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

18.

Bibliográfiai adatok:

GÓZSY Zoltán (2011): A magyarságkép a közép-európai tankönyvekben a 20. században. *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II. 3. sz.* 2011. október, 1-9.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/10/gozsy-zoltan-a-magyarsagkep-a-kozep-europai-tankonyvekben-a-20-szazadban-02-03-08/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: szemle

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: tankönyvek, történeti, nemzetközpontú, magyarságkép

Téma: A bemutatott kötet a 2007 novemberében a „Magyarságkép a közép-európai tankönyvekben a 20. század második felében” címmel rendezett konferencia anyagát tartalmazza.

IKT tartalmi elem: egy utalás van a cikkben e területre.

- A szerkesztők a kötethez csatoltak mellékletként egy CD lemezt, amelyen Fischerné Dárdai Ágnes az 1956-os forradalom pedagógiai recepcióját mutatja be.

Alkalmazott kutatási módszer: konferenciaanyag feldolgozása; tankönyvkutatás.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

19.

Bibliográfiai adatok:

Egy túlélő tollából (2011): Friedmann Károly: Oroszországi napló. Reprint Kiadó, Budapest, 2010. 150 l.). *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II.* 3. sz. 2011. október, 1-2.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/10/egy-tulelo-tollabol-fiedmann-karoly-oroszorszagi-naplo-reprint-kiado-budapest-2010-150-l-02-03-10/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: kiadói tájékoztató

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: Friedmann, világháborús, napló, korabeli, oroszországi

Téma: Az újryomásokkal foglalkozó kiadó első saját könyve Friedmann Károly világháborús oroszországi hadifogságának története, amely az 1916. május – 1918. április közötti időszakot öleli fel.

IKT tartalmi elem: egy utalás van a cikkben e területre.

- A szerző háború előtti és utáni életéről nincs információ. Hazatértét követően további naplóbejegyzés nem történt. Az egyetlen, ami a Fővárosi Levéltár online archívumában (a link aktív a cikkben) található, egy 1955-ös hagyatéki tárgyalás jegyzőkönyve.

Alkalmazott módszer: naplóanyag feldolgozása.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

20.

Bibliográfiai adatok:

FEKETE Bálint (2011): A Fortepan. Online adatbázisok a történelemoktatás szolgálatában I. *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II.* 3. sz. 2011. október, 1-6.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/10/online-adatbazisok-a-tortenelemoktataszolgalataban-i-fekete-balint-a-fortepan-02-03-11/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: képek, fotók, archívum, online, Fortepan

Téma: Az online adatbázisok közül a Fortepant mutatja be a szerző: www.fortepan.hu (2015. okt. 2.)

IKT tartalmi elem: a téma egésze e területhez tartozik.

- A Fortepan egy online privátfotó gyűjtemény, ahol archív fényképet lehet böngészni, és lehet letölteni jó minőségben. Az archívum nyitott, bárki küldhet féltve őrzött fotói közül néhányat, így az oldal tartalma dinamikusan bővül.
- Az online privátfotó-gyűjtemény alapvetően életmód- és társadalomtörténeti szempontból érdekes, aminek képeit tanórán is lehet használni.

Alkalmazott módszer: weboldal bemutatása.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

21.

Bibliográfiai adatok:

BÉNYI Klaudia (2011): Árkádia – történelemoktatási portál. Online adatbázisok a történelemoktatás szolgálatában II. *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II.* 3. sz. 2011. október, 1-4.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/10/online-adatbazisok-a-tortenelemtanitas-szolgalataban-ii-%E2%80%93-benyi-klaudia-arkadia-%E2%80%93-tortenelemoktatasi-portal-02-03-12/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: Árkádia, tananyagok, módszertan, források, modulterv

Téma: Az online adatbázisok közül az Árkádiát mutatja be a szerző: www.arkadia.pt.e.hu/tortenelem/ (2015. okt. 2.)

IKT tartalmi elem: a téma egésze e területhez tartozik.

- „Az Árkádia weboldal olyan közös hely, találkozópon, fórum, ahol az elmélet találkozik a gyakorlattal, ahol két félből egy egész lesz, ahol a tartalom neki megfelelő formát kap. Az Árkádia az együttműködés, a közös munka színtere. Szakmai kooperáció a tudomány és az oktatás között” – olvasható a weboldal szerzői által írott bevezetőben.
- A cikkíró szerint a cél, hogy a történettudomány eredményeit korszerű, és a tudományhoz méltó formában iskolai tananyaggá alakítva jelenítsék meg a portálon.
- A módszertani célok, eszközök az oktatási folyamat megvalósulásának lehetséges vagy ajánlott módjait írják le.
- Az Árkádia megvalósítói a projektet online módon, tehát interneten elérhető és letölthető tananyagok formájában valósították meg.

Alkalmazott módszer: weboldal bemutatása.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

22.

Bibliográfiai adatok:

CSEPELA Jánosné (2011): Beszámoló a CENTA Közép-európai Tanárákadémia történelem szekciója „Tiszteld a múltat, hogy érthesd a jelent, és munkálkodhass a jövőn!” című általános iskolai vetélkedőjének döntőjéről. *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II.* 3. sz. 2011. október, 1-10.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2011/10/csepela-janosne-beszamolo-a-centa-kozep-europai-tanarakademia-tortenelem-szekcioja-iskolai-vetelkedojenek-dontojerol-02-03-13/> (2015. 10. 02.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: beszámoló

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: Széchenyi, fordulók, esszé, csapat, döntő

Téma: 2010 szeptemberében hirdette meg a Nemzeti Tankönyvkiadó és a CENTA Közép-európai Tanárákadémia Történelemtanári Tagozata hetedik – nyolcadik osztályosok három fős csapatai számára a „kerestetik a legjobb Töri Tudós Trió” (három fordulás, felmenő rendszerű) vetélkedőt. A cikk e versenyről ír összefoglalót a konkrét feladatokról és eredményekről.

IKT tartalmi elem: egy utalás van a cikkben e területre.

- A döntőről képes beszámoló található a www.ntk.hu, ill. a www.tanarakademia.hu oldalakon.

Alkalmazott módszer: weboldal bemutatása..

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II. 4. szám 2011. december

23.

Bibliográfiai adatok:

KOJANITZ László (2011): A forrásfeldolgozástól a kutatásalapú tanuláshoz. *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II.* 4. sz. 2011. december, 1-9.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/01/kojanitz-laszlo-a-forrasfeldolgozastol-a-kutatasalapu-tanulasig-02-04-05/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: kutatásalapú tanulás, források, diákok, történelmi, információk

Téma: A kutatásalapú tanulóval olyan hatékony tanulási környezet kialakítása a cél, amelyben a diákok a forrásokból szerzett információkra alapozva fokról fokra maguk építik fel a tudásukat egy-egy fontos történelmi kérdéssel kapcsolatban. Ennek lépéseit foglalja össze a szerző.

IKT tartalmi elem: utalások vannak e témában erre a területre.

- A kutatásalapú történelemtanulás feltételének megteremtése sokrétű tervező és előkészítő munkát igényel a tanártól. (Minderről rendkívül jó módszertani ismertetés található az angol Történelmi Társaság „*The Historical Association*” honlapján „*Making History: Using Archives in the Classroom*” címmel, amely ingyenes regisztráció után bárki számára elérhető:

http://www.history.org.uk/resources/secondary_resource_3098_11.html)

- A szerző ajánlja a „XX. századi akták” sorozat keretében 2004-ben és 2005-ben elkészült CD-ROM anyagait 1956-ról és a Kádár-korszakról. A forrásanyagát is ebből választotta. Az 1956 című CD teljes anyaga most is letölthető az alábbi linkről:

<http://www.onclick.hu/1956/> (2015. okt. 2.)

- A szerző következtetése: A kutatásalapú tanulás filozófiája és módszerei nagyon könnyen összhangba hozhatók az IKT által felkínált új tanítási és tanulási lehetőségekkel. Ezzel kapcsolatban saját tanulmányára hivatkozik: Kojanitz László (2010): A kérdésorientált (inquiry based) történelemtanítás összekapcsolása az IKT adta lehetőségekkel. *Iskolakultúra* 20. évf. 9. sz. 65–81.

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom feldolgozása, forráselemzés.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

24.

Bibliográfiai adatok:

DÉVÉNYI Anna (2011): Együtt-tanulás és együtt-tanítás a történelemtanár-képzésben (Egy kezdő kooperáló botladozásainak tanulságai). *Történelemtanítás (XLVI.) Új folyam II.* 4. sz. 2011. december, 1-10.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/01/devenyi-anna-egyutt-tanulas-es-egyutt-tanitas-a-tortenelemtanar-kepzesben-egy-kezdő-kooperalo-botladozasainak-tanulsagai-02-04-06/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: kooperatív, csoportok, kurzus, források, tankönyv

Téma: Egy egyetemi kurzus bemutatására kerül sor a cikkben, melyben az oktató kísérletet tett a kooperatív tanulásszervezés adaptálására, s ezzel kapcsolatos reflexiót foglalja össze. A kooperatív tanítás elméleti alapjait kooperatív struktúrák segítségével sajátították el. A kurzus feladata Magyarország XX. századi történetének áttekintése volt.

IKT tartalmi elem: utalások vannak erre a területre.

- A forrásgyűjtő szerepű diáknak pluszforrások gyűjtése volt a feladata (minimum 3 db szöveges, képi, hang, mozgókép, művészeti alkotások stb.).
- Az eszközyűjtő feladata többek között egyéb segédeszközök összeállítása a témához, amely lehetett weboldal, e-tananyag is. Ha az eszközyűjtő Interneten elérhető tartalmakat ajánl, nem csak egy linket kellett közölnie, hanem rövid szöveges tájékoztatót is adnia kellett róla! Az órákon rendelkezésre állt 2-3 laptop internet-csatlakozással.
- A diákok számára információ volt, hogy a portfóliócsomagot előreláthatóan a Történelemtanítás című internetes portál teljes egészében közli, és ezáltal minden kolléga számára hozzáférhetővé válik (www.tortenelemtanitas.hu).

Alkalmazott kutatási módszer: felsőoktatási kurzus tervezési dokumentumainak és eszközeinek az elemzése.

Oktatási intézmény/forma: felsőoktatás.

25.

A Bemutatkozik a Reprint Kiadó cikk tartalmaz kettő linket, amelyek nem elérhetőek már.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/01/bemutatkozik-a-reprint-kiado-02-04-08/>
(2015. okt. 2.)

26.

Bibliográfiai adatok és IKT tartalom:

A DÁRDAI Ágnes – DÉVÉNYI Anna: A történelemtudománytól a történelemtanításig: problémák, kapcsolatok, kihívások című beszámoló egy linket tartalmaz a Nemzetközi Történelemdidaktikai Társaság éves konferenciájáról és közgyűléséről, de nem elérhető már.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/01/dardai-agnes-%E2%80%93-devenyi-anna-a-tortenelemtudomanytol-a-tortenelemtanitasig-problemak-kapcsolatok-kihivasok-02-04-09/>

(2015. okt. 2.)

27.

A Szerkesztőségi beszámoló a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumban 2011. november 3-án a szatmári békeegyezmény megkötésének 300. évfordulója alkalmából tartott konferenciáról című anyagban szereplő honlapcím nem aktív már.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/01/%E2%80%9Eaz-ujrakezdes-eselye%E2%80%9D-02-04-11/> (2015. okt. 2.)

Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III. 1. szám 2012. június

Ez a lapszám figyelmet szentel az ebben az évben kiadott NAT-nak.

28.

A Nemzeti alaptanterv 2012 – Bevezető része említi a médiatudatosságra nevelést a fejlesztési célok között. <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/06/nemzeti-alaptanterv-2012-%E2%80%93-bevezeto-03-01-04/> (2015. okt. 2.)

29.

A Nemzeti alaptanterv 2012 – Ember és társadalom műveltségi terület tartalmainak részletezésénél közvetetten és közvetlenül is megjelenik az IKT tartalom.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/06/nemzeti-alaptanterv-2012-ember-es-tarsadalom-muveltségi-terulet-03-01-05/> (2015. okt. 2.)

IKT tartalmi elem: utalások vannak erre a területre.

- Közvetett tartalom: Az Alapelvek, célok fejezetben rögzítik: A társadalomismeret és az állampolgári ismeretek tartalmainak feldolgozása jó alapot ad a tudatos közéleti részvételhez, és a kulcskompetenciák kialakításán keresztül erősíti a demokrácia értékeinek tisztelését. A kulcskompetenciák egyike pedig a digitális kompetencia. Egyéb közvetett tartalmi elem is van (pl. egyéb információforrások).
- Közvetlen tartalom: az ismeretszerzés, tanulás fejlesztési feladatainál megjelenik: „Az internet kritikus és tudatos felhasználása történelmi filozófia- és etikatörténeti ismeretek szerzésére.”

A Tájékozódás időben és térben fejlesztési területnél jelenik meg: „Az adott téma tanulmányozásához leginkább megfelelő térkép kiválasztása különféle atlaszokból, online forrásokból.”

Az állampolgári alapismeret közműveltségi tartalmi között A média és a nyilvánosság szerepe téma jelenik meg.

30.

Bibliográfiai adatok:

KAPOSÍ József (2012): Az új Nemzeti alaptanterv elé... *Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III. 1. sz. 2012. június, 1-6.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/06/kaposi-jozsef-az-uj-nemzeti-alaptanterv-ele%E2%80%A6-03-01-06/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

IKT tartalmi elem: utalások vannak erre a területre.

- A szerző a fejlesztési célok között említi a médiatudatosságra nevelést.
- Az egyik műveltségi terület az informatika. Fejlesztési követelményei más műveltségi területeknél is megjelennek.

31.

Bibliográfiai adatok:

SZABÓ Márta (2012): Az új Nemzeti alaptanterv Ember és társadalom műveltségterülete. *Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III. 1. sz. 2012. június, 1-10.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/06/szabo-marta-az-uj-nemzeti-alaptanterv-ember-es-tarsadalom-muveltségterülete-03-01-07/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

IKT tartalmi elem: utalás van erre a területre.

- A szerző a fejlesztési célok között említi a médiatudatosságra nevelést. A korábban említett NAT-hoz kapcsolódó fejlesztési feladat a digitális kompetencia fejlesztése.
- Említi a cikkíró, hogy a NAT társadalmi vitája során az OFI honlapjára beérkezett, a műveltségi terület jobbítását szolgáló észrevételeket figyelembe vették a végső változat kialakításakor.

32.

Bibliográfiai adatok:

HORVÁTH Péter (2012): De hogy jön ide Kristóf mackó? A szerző bemutatja Olvasmányos történelem 5–8. című tankönyvsorozatát. *Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III.* 1. sz. 2012. június, 1-8.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/06/horvath-peter-de-hogy-jon-ide-kristof-macko-03-01-08/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tankönyvismertető

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: történelmi, kiegészítő, könyv, tanulók, ismeretek

Téma: A szerző által írt Olvasmányos történelem sorozat bemutatása az írás célja. Az Olvasmányos történelem sorozat egységességét jelzi, hogy minden kötetéhez készült munkafüzet és témazáró feladatlap is.

IKT tartalmi elem: kevés utalás van a cikkben e területre.

- Utal arra, hogy az új Nemzeti alaptanterv kiadott szövegtervezete olvasható Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) honlapján. Egyik cél a tanulók érdeklődésének felkeltése a történelem iránt.
- Chaplin és Walt Disney kiegészítő anyagban szereplő életrajza művelődéstörténeti jelentőségük mellett technikatörténeti ismereteket közvetít a mozgófilm, majd a színes és hangosfilm elterjedéséről.
- Motiváló hatásúak a híres filmek egy-egy jelenetét ábrázoló képek (standfotók) szerepeltetése a tankönyvekben.
- Sokféle internetes pontokkal találkozhatnak a tanulók (@ piktogram jelöli a könyvben).

Alkalmazott kutatási módszer: tankönyvelemzés

Oktatási intézmény/forma: általános iskola

33.

Bibliográfiai adatok és IKT tartalom:

SÁVOLY Mária (2012): A Rákosi-korszak története új dimenziókban című recenziója említ két filmet a téma kapcsán: a tanulókkal fel kell dolgoztatni a különböző műfajú forrásokat, ugyanis hagyományos úton nem lehet elsajátítani, s a diákok által is ismert Tanú és Te rongyos élet című filmek tragikomikus megjelenítésével szemben a döbbenetes valósággal szembesít diákot, tanárt, tudóst, érdeklődőt.

Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III. 1. sz. 2012. június, 1-4.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/06/savoly-maria-a-rakosi-korszak-tortenete-uj-dimenziokban-03-01-09/> (2015. okt. 2.)

34.

Bibliográfiai adatok:

BÓNA László – BÉNYI Klaudia (2012): Beszámoló Az én hőszám – a te ellenséged: A visegrádi országok (V/4) nemzeti történelmének pozitív és negatív szereplői a szomszéd államok történetírásában c. nemzetközi történészkonferencia előadásairól.

Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III. 1. sz. 2012. június, 1-7.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/06/bona-laszlo-%E2%80%93-benyi-klaudia-beszamolo-az-en-hosom-%E2%80%93-a-te-ellenseged-03-01-11/> (2015. okt. 2.)

IKT tartalmi elem: egy utalás van a cikkben e területre.

- Petr Šimíček (Ostrava) előadásának címe Szomszédok történelme: a PANT Egyesület nemzetközi tevékenysége. Az előadó ennek keretében bemutatta a szervezetet, melynek legnagyobb sikerei között említette a <http://www.moderni-dejiny.cz> honlapot. Az oldal (amely több tekintetben a Történelemtanítás folyóirat cseh társa) forrásainak egy része primer forrás, másik része oktatási segédanyag. Nagy hangsúlyt helyez a visegrádi országok történelmére. Ennek érdekében mind a négy nyelvnek/országnak külön menüpontja van a honlapon, így az adott nyelvre lefordítva olvashatjuk a tanulmányokat és az oktatási segédanyagokat.

35.

Bibliográfiai adatok:

TARNÓCZAI Géza (2012): Az idősebb Johann Strauss 1833. évi pesti fellépéseiről.

Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III. 1. sz. 2012. június, 1-6.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/06/tarnoczai-geza-az-idosebb-johann-strauss-1833-evi-pesti-fellepeseirol-03-01-13/> (2015. okt. 2.)

IKT tartalmi elem: egy utalás van a cikkben e területre.

- Az egyik kép forrásaként tartalmaz egy linket a cikk: a Budapesti Történelmi Múzeum – Fővárosi Képtár oldalára visz. <http://www.btmfk.iif.hu/seengerkepek.html> (2015. okt. 2.)

Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III. 2-4. szám 2012. december

36.

Bibliográfiai adatok:

MAKK Gábor (2012): „Ki tud többet az Európai Unióról?” – A projekt, mint fejlesztési módszer a történelemtanulásban és –tanításban. *Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III.* 2-4. sz. 2012. december, 1-16.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/01/makk-gabor-%E2%80%9Eki-tud-tobbet-az-europai-uniorol%E2%80%9D-a-projekt-mint-fejlesztési-módszer-a-tortenelemtanulasban-es-%E2%80%93tanitasban-03-02-02/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: projektpedagógia, projektmódszer, Dewey, oktatás, tanulók

Téma: A tanulmány megkísérli a projektpedagógia kialakulása mögött rejlő gazdasági, politikai, társadalmi mozgatórugók feltárását, valamint az ezekre reagáló fordulatot filozófiai,

pszichológiai és pedagógiai kontextus felvázolását. A projektpedagógia ismérveit felfedve a projektmódszer definiálására, módszertani elhelyezésére, valamint népszerűsítésére törekszik. Egy aktuális problémát körüljáró projekt bemutatását vállalja. A szerző szerint a szakmai világban a megfelelő tájékozódás elengedhetetlen feltétele a hozzá szükséges készségek, képességek, attitűdök kifejlesztése. Mindezek elsajátításának egyik leghatékonyabb eszköze a projektpedagógia.

IKT tartalmi elem: kettő utalás van a cikkben e területre.

- A XX. században a mozi, a rádió, a televízió, az internet és a mobiltelefon elterjedése felerősítette az információk áramlását.
- A médiabirodalmak (a televízióban és a filmszínházban vetített amerikai filmek, internetes közösségi oldalak) robbanásszerű térhódításával erőteljes amerikanizálódás vette kezdetét.

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom feldolgozása, projektelemzés.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

37.

Ez a folyóiratszám (Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III. 2-4. sz. 2012. december) közli az *Ember és társadalom műveltségi területhez kapcsolódó tantárgyi kerettantervek* linkjeit (<http://kerettanterv.ofi.hu/> – 2015. okt. 2.). Természetesen ezeknek vannak IKT tartalmi, de a jelenlegi kutatáshoz nem kapcsolódik tantervelemzés.

A folyóirat ezt követő Műhely részében a 2012. szeptember 29-én rendezett kerettantervi konferencia (az *Ember és társadalom műveltségi terület kerettanterveiről*) előadásainak összefoglalója olvasható. A kerettantervekhez kapcsolódó cikkek közvetetten és közvetlenül is a fejlesztendő területek között említik az IKT-hoz kapcsolódó tartalmi elemeket.

38.

Bibliográfiai adatok:

MOLNÁR-KOVÁCS Zsófia (2012): Magyar tankönyvek a Georg Eckert Nemzetközi Tankönyv kutató Intézetben. *Történelemtanítás (XLVII.) Új folyam III. 2-4. sz. 2012. december, 1-10.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/01/molnar-kovacs-zsofia-magyar-tankonyvek-a-georg-eckert-nemzetkozi-tankonyv-kutato-intezetben-03-02-18/> (2015. okt. 2.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: tankönyvek, online, GEI, magyar, adatbázis

Téma: A tanulmány a Georg Eckert Nemzetközi Tankönyv kutató Intézet (GEI) tankönyvállományát gazdagító magyar tankönyvgyűjteményt kívánja bemutatni, szemügyre véve a rendelkezésre álló munkák jellegét, számadatait, s az időperspektívát, melyet e művek kiadási évük szerint felölelnek – fogalmaz a szerző a bevezetésben.

IKT tartalmi elem: több utalás van a cikkben e területre.

- A cikk többször hivatkozik az online katalógusra.
- A GEI honlapján, angol és német nyelven elérhető online katalógust és adatbázist felhasználták a kutatás érdekében. Az online adatbázisában lehetőség van részletes keresésre, a kulcsszavak és keresési kifejezések megadására.

Érsek Attila: A Történelemtanítás online folyóirat IKT vonatkozásokat tartalmazó írásai 2010 és 2015 között

- A kutatók, érdeklődők számára pillanatnyilag összesen 1284 db (az online adatbázis szerint: 1155 db) magyar tankönyv áll rendelkezésre az elmúlt mintegy 60 év tankönyveinek strukturált áttekintéséhez (ebben vannak CD-ROM-ok is).

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom, tankönyvek és könyvtári adatbázisok feldolgozása.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési és felsőoktatási intézmények.

Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV. 1. szám 2013. április

A 2013-as évtől a folyóiratcikkek jegyzeteit hiperhivatkozással lehet megtekinteni, s a jegyzetből is vissza lehet térni a főszövegre.

39.

Bibliográfiai adatok:

SERMAN Katalin (2013): Történelemre épülő kompetencia alapú tantárgyközi mérés Újbudán. *Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV. 1. sz. 2013. április, 1-11.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/04/serman-katalin-tortenelemre-epulo-kompetencia-alapu-tantargykozi-meres-ujbudan-04-01-06/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Kulcsszavak: feladat, tanulók, kérdés, megoldás, item

Szakterület: történelem

Téma: Történelemre épülő kompetencia alapú tantárgyközi mérésekre került sor az újbudai kerületben, a 2009-es és 2010-es eredményeket elemzi a munka.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a cikkben e területre.

- A mérések eredményeiről, a szakértői elemzésekről a www.pszk.hu honlapon a „mérés, értékelés” menüpontban olvashatnak.
- A cikk tartalmazza a mérést bonyolító szaktanácsadó e-mail címét.

Alkalmazott módszer: mérési, statisztikai eredmények feldolgozása.

Oktatási intézmény/forma: általános iskola.

40.

Bibliográfiai adatok:

FEKETE Bálint (2013): Online adatbázisok a történelemoktatás szolgálatában III. Ábrák a Nemzeti Tankönyvkiadó Forrásközpontú történelem sorozatának adatbázisaiból. *Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV. 1. sz. 2013. április, 1-14.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/04/fekete-balint-online-adatbazisok-a-tortenelemoktatas-szolgalataban-iii-04-01-08/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: forrásközpontú, történelem, ábrák

Téma: Az online adatbázisok közül a NTK adatbázisainak ábráit, azok felhasználhatóságát mutatja be a szerző a tanítási-tanulási folyamatban. Konkrét feladatokon keresztül mutatja be, hogy milyen alapvető feladattípusokra alkalmasak a felkínált ábrák.

IKT tartalmi elem: a téma egésze e területhez tartozik.

Érsek Attila: A Történelemtanítás online folyóirat IKT vonatkozásokat tartalmazó írásai 2010 és 2015 között

- A források elemzésén alapuló történelemtanítást kívánja elősegíteni a NTK. A számítógép segítségével felnagyított, és az osztály elé kivetített ábrákon, térképeken, képeken a tanár könnyebben felhívhatja a tanulók figyelmét a fontos részletekre.
- A cikkíró közli az adatbázisok linkjeit, amelyek 2013. február 7-én még elérhetőek voltak. Az NTK megszűnésével az adatbázisok linkje sem aktív már 2015. október 9-én.

Alkalmazott módszer: weboldal bemutatása.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési intézmények.

Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV. 2. szám 2013. július

41.

Bibliográfiai adatok:

VARGA Emese (2013): Történelmi játékfilmek a történelemtanításban. *Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV. 2. sz.* 2013. július, 1-21.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/07/varga-emese-tortenelmi-jatekfilmek-a-tortenelemtanitasban-04-02-07/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: történelmi, játékfilmek, audovizuális, szemléltetés

Téma: Az audiovizuális szemléltetés az általános iskola felső tagozatában köztudottan segíti a történelemtanítást, és könnyebben elképzelhetőek lesznek a történelmi események. Történelmi események szemléltetése során használhatunk játékfilmeket is a szerző szerint.

IKT tartalmi elem: a téma egésze e területhez tartozik.

- A kerettanterv tematikai egységekhez javasol történelmi tárgyú játékfilmeket, amelyek egészében vagy jeleneteiben kapcsolódhatnak egy-egy leckéhez vagy a megismerésre váró témakörhöz. A szerző ezekhez a filmekhez adatlapokat készített, amely segíti a feldolgozást.
- A cikk linkeket is tartalmaz, de ezek egy kivételével nem aktívak az adatfeldolgozás időpontjában.

Alkalmazott kutatási módszer: kerettanterv tartalomelemzése, szakirodalom feldolgozása

Oktatási intézmény/forma: általános iskola/köznevelési intézmények

42.

Bibliográfiai adatok:

BARTOS Károly (2013): Megjelent Horváth Péter új, ötödikes történelemtankönyve. *Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV. 2. sz.* 2013. július, 1-8.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/07/bartos-karoly-megjelent-horvath-peter-uj-otodik-es-tortenelemtankonyve-04-02-09/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk (szemle)

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: tankönyv, olvasmány, ötödikes, kerettanterv, feladatok

Téma: A címben jelölt taneszköz részletesebb bemutatása.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a cikkben e területre.

- A kor követelményeinek megfelelően az úgynevezett „internetes pontok” megjelenése mutatja a legfontosabb didaktikai változásokat.
- A tankönyv gazdag képanyagának, rekonstrukciós rajzainak, filmfotóinak köszönhetően esztétikailag is megnyerő, a képeknek nem illusztratív funkcióval kísérik végig a szöveget, hanem értelmező, sokszor forrásértékű szerepük van.
- A filmfotókat elsősorban érzelmi hatásuk, motiváló erejük miatt emeli ki a cikkíró.
- A kiadó honlapjáról ingyenesen letölthető tanmenet és helyi tantervi ajánlás segíti a szaktanárok munkáját. 2013 szeptemberétől NTK-Player néven a korábbi flipbookokhoz hasonló, de azoknál szélesebb lehetőségeket hordozó szoftver támogatja az oktatást.

Alkalmazott kutatási módszer: tankönyvelemzés.

Oktatási intézmény/forma: általános iskola.

43.

Bibliográfiai adatok:

A Színes történelem – Kiadói tájékoztató a Műszaki Könyvkiadó új ötödik osztályos történelemtankönyvéről. *Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV. 2. sz.* 2013. július, 1-5.
<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/07/szines-tortenelem-kiadoi-tajekoztato-a-muszaki-konyvkiado-uj-otodik-osztalyos-tortenelemtankonyverol-04-02-10/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk (szemle)

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: tankönyv, olvasmány, ötödikes, kerettanterv, feladatok

Téma: A címben jelölt taneszköz részletesebb bemutatása.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a cikkben e területre.

- A tankönyvismertető linkeket tartalmaz a Németh György – Balla Árpád – Katona András által készített tankönyvhöz kapcsolódóan. A linkek elérhetőek.
- A régi anyagrészekből néhányat el kellett hagyni, de ezeket a Kiadó honlapján hozzáférhetővé tették a Letöltések menüpontban.
- A Kiadó honlapján a címlapra kattintva ún. mintafejezetek tekinthetők meg.
- A Kiadó honlapján a tanár kollégáknak Helyi tantervi ajánlást és Tanmenetjavaslatot kínál a tervezéshez és tanításhoz, a tanulóknak pedig a tankönyvből kimaradó érdekességeket ajánlják.

Alkalmazott kutatási módszer: tankönyvelemzés.

Oktatási intézmény/forma: általános iskola.

44.

Bibliográfiai adatok:

DÉVÉNYI Anna (2013): Megjelent Tanulmányi verseny – másképp. *Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV. 2. sz.* 2013. július, 1-5.
<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/07/devenyi-anna-tanulmanyi-verseny-maskepp-04-02-12/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk (szemle)

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: verseny, történelem, csapat, történettudományi, kreatív

Érsek Attila: A Történelemtanítás online folyóirat IKT vonatkozásokat tartalmazó írásai 2010 és 2015 között

Téma: A Kreatív történelem – Fából vasparipa, az ipari forradalmak kora elnevezésű országos középiskolai tanulmányi verseny bemutatása a szakmai célok leírásával, a feladatok bemutatásával. A szervezők a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Intézete és a Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnáziuma.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a cikkben e területre.

- A versenyismertető linkeket tartalmaz, amelyek elérhetőek.
- Az elektronikus folyóiratban, az *Árkádia szakmódszertani portálon* (www.arkadia.pte.hu) tervezik, hogy a Kreatív történelem tanulmányi verseny aktuális témájához igazodva minden évben különszámot jelentetnek meg a versenyzők felkészülésének segítése érdekében.

Alkalmazott módszer: versenytörténet feldolgozása; mintafeladatok ismertetése.

Oktatási intézmény/forma: középiskola.

Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV. 3-4. szám 2013. december

Az e számhoz kapcsolódó tovább cikkekben alapvetően 1-2 utalás van az IKT elemekre, így rövidebb összefoglalás következik ezekhez.

45.

Bibliográfiai adatok:

KATONA András (2013): Mika Sándor olvasókönyvei. *Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV.* 3-4. sz. 2013. december, 1-5.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/12/katona-andras-mika-sandor-olasokonyvei-04-03-05/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

IKT tartalmi elem: 3 link szerepel a cikkben.

- A három link témaköre: Eötvös József Collegium, Századok és Uránia (folyóiratok). Wikipédia szócikkek.

46.

Bibliográfiai adatok:

PÁLINKÁS Mihály (2013): Gyorsított időutazás. *Történelemtanítás (XLVIII.) Új folyam IV.* 3-4. sz. 2013. december, 1-13.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/12/palinkas-mihaly-gyorsított-idoutazas-04-03-13/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: szemle

Szakterület: történelem

Téma: Száray Miklós 9-10. osztályos tankönyveinek a bemutatása.

IKT tartalmi elem: utalás van e területre a cikkben.

- Egy mondat említi, hogy az internetes ismeretszerzést kérdések, feladatok ösztönzik.
- Az utolsó bekezdés a tankönyvhöz készült kiegészítőkről szól, amelyek linkjei már nem aktívak a NTK megszüntetése miatt.

47.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

A DRIXLER Ildikó – NÉMETH Éva (2013): *A történelem tantárgy a Nemzetközi Érettségi (International Baccalaureate – IB) Programban* című nemzetközi kitekintés két IKT elemet tartalmaz az Utószó részben: megemlíti Online Tantervi Központot (az IB hivatalos fórumát) és online elérhető kézikönyvek határozzák meg a cél- és követelményrendszert, valamint az értékelés kritériumait. Hivatkozásként említi ezt a weblapot: www.ibhungary.hu (2015. okt. 9.)
<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/12/drixler-ildiko-%E2%80%93-nemeth-eva-a-tortenelem-tantargy-a-nemzetkozi-erettsegi-international-baccalaureate-%E2%80%93-ib-programban-04-03-15/> (2015. okt. 9.)

48.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

FOGARASI Attila (2013): *Norvégia egyetemi történelemoktatása 2013-ban* című összefoglaló tanulmány anyagát a szerző a norvég Oktatási- és Kutatásügyi Minisztérium honlapjáról PDF formátumban töltötte le, valamint az oslói egyetem bölcsészettudományi karának oldalán is talált kiegészítéseket (mindkettő oldalon lehet angolul, norvégul tájékozódni).
<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/12/fogarasi-attila-norvegia-egyetemi-tortenelemoktatasa-2013-ban-04-03-16/> (2015. okt. 9.)

49.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

MOLNÁR-KOVÁCS Zsófia (2013): *A tankönyvkutatás 21. századi magyar szakirodalmáról* szóló cikk végén van egy link, amely a PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Digitális Univerzumába (Digitália) vezet: <http://digitalia.tudaskozpont-pecs.hu/?p=3624> (2015. okt. 9.)
<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/12/molnar-kovacs-zsofia-a-tankonyvkutatas-21-szazadi-magyar-szakirodalmarol-04-03-18/> (2015. okt. 9.)

50.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

FEKETE Bálint (2013): *Könyvajánló. Egyéni és közösségi emlékezet* című írása az oral history módszerével feldolgozott történetek könyvajánlója, de utal egy másik projektre, amely az „Emlékpontok – Audiovizuális emlékgyűjtés” projekt volt.
<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/12/fekete-balint-konyvajanelo-egyeni-es-kozossegi-emlekezet-04-03-21/> (2015. okt. 9.)

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 1. szám 2014. április

51.

Bibliográfiai adatok:

GYERTYÁNFY András (2014): Az elmúlt évtizedek egyetemes történelmének vázlata. *Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 1. sz. 2014. április, 1-17.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/04/gyertyanfy-andras-az-elmult-evtizedek-egyetem-es-tortenelmek-vazlata-05-01-03/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: gazdaság, Egyesült Államok, Európai Unió, növekedés, tagállamok

Téma: A tanulmány a XX. század végének és a XXI. század első évtizedének a történetét dolgozza fel a gazdaság, a politika és a kultúra világjelenségeit mutatja be, a végén pedig az európai integrációról szól, kitérve annak 1990 előtti történetére is.

IKT tartalmi elem: utalások vannak a cikkben e területre.

- A tárgyalt időszakra jellemző az információs-technológiai forradalom. Ez a mikrochipek 1971-es feltalálásával kezdődött, a számítógépek, majd az 1990-es években az internet és a mobiltelefon elterjedésével folytatódott. Az azonnal elérhető információ gyökeresen átalakította a gazdaság működését. A neoliberalis gazdaságpolitika és az információs forradalom eredménye a régóta tartó globalizáció felgyorsulása.
- Az 1990 és 2010 közötti időszakban számítógépgyártás terén megkérdőjelezhetetlen volt az Amerikai Egyesült Államok elsősége.
- Az információs társadalom a korszak meghatározó új jelensége. Negatív jelenséggént nevezi meg a szerző az információ-dömpinget, amelynek feldolgozása időt, értelmi és érzelmi igénybevételt jelent az egyén számára. A kereskedelmi médiumok célja a reklámokból származó nyereségképzés, ami nézettségükkel arányos.
- A filmek esetén különbség tehető közönségfilm és művészfilm között.
- Az információs technológia új formában teszi lehetővé a fantázia világában, a virtuális (= nem létező, lappangó, lehetséges) valóságban való elmerülést (közösségi oldalak, játékok, pornográfia stb.).
- A hatályos uniós jog megtalálható a <http://eur-lex.europa.eu/> helyen. (2015. okt. 9.)

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom feldolgozása.

Oktatási intézmény/forma: középiskola.

52.

Bibliográfiai adatok:

VARGA Emese (2015): Történelmi játékfilmek a történelemtanításban II. Az Értékorientált Tanárok a filmhasználatról. *Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V.* 1. sz. 2014. április, 1-25.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/04/varga-emese-tortenelmi-jatekfilmek-a-tortenelemtanitasban-ii-05-01-06/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: játékfilmek, válaszadó, audovizuális, szemléltetés, diagram

Téma: A szerző az általános iskolai történelemtanárok filmhasználati szokásait vizsgálja egy kiterjedt, de nem reprezentatív kérdőíves felmérés kapcsán.

IKT tartalmi elem: a téma egésze e területre tartozik.

- A szerző a kérdőívet a Google űrlapszerkesztővel készítette.
- A szerző ismerteti az audiovizuális szemléltetés típusait, illetve felméri, hogy a mintából milyen százalékos arányban használják a kerettanterv által kapcsolódási pontként jelölt filmeket.

Érsek Attila: A Történelemtanítás online folyóirat IKT vonatkozásokat tartalmazó írásai 2010 és 2015 között

- A válaszadók 94%-a (269 fő) használ, 6%-a (16 fő) nem használ audiovizuális szemléltetőeszközöket a tanórán.
- Felméri a szerző az audiovizuális szemléltetéshez szükséges technikai felszereltséget is.

Alkalmazott kutatási módszer: kérdőíves felmérés, a mérés adatainak értelmezése, szakirodalom feldolgozása.

Oktatási intézmény/forma: általános iskola/köznevelési intézmények.

53.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

PÁLINKÁS Mihály (2014): A Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó történelemtankönyveit mutatja be a hat- és nyolcosztályos gimnáziumok számára. Eközben van egy hipertext, ami a folyóirat korábbi számához visz (lásd 46. jegyzet). Emellett 2 linket tartalmaz, amelyek nem aktívak már a NTK honlapjának megszüntetése miatt.

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 1. sz. 2014. április, 1-11.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/04/palinkas-mihaly-a-nemzedek-tudasa-tankonyvkiado-tortenelemtankonyvei-hat-es-nyolcosztalyos-gimnaziumok-szamara-05-01-07/> (2015. okt. 9.)

54.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

GIANONE András (2014): A *Történelem munkatankönyv a 9–10. és a 11-12. osztály számára* című könyvajánlás az Értéorientált Pedagógia sorozat webes felületére utal (www.tudashalo.com), amely számos kiegészítő anyagot tartalmaz a történelem munkatankönyvekhez. Másrészt a tankönyvet kiadó Szent István Könyvruház internetes oldalára kalauzolja az olvasót.

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 1. sz. 2014. április, 1-6.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/04/gianone-andras-tortenelem-munkatankonyv-a-9%E2%80%9310-es-a-11-12-osztaly-szamara-05-01-08/> (2015. okt. 9.)

55.

Bibliográfiai adatok:

DÉVÉNYI Anna (2014): Berlin BBF – A neveléstörténeti kutatások Kánaánja.

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 1. sz. 2014. április, 1-3.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/4/devenyi-anna-berlin-bbf-%E2%80%93-a-nevelestorteneti-kutatasok-kanaanja-05-01-09/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: folyóiratcikk

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: pedagógiai, német, adatbank, BBF, neveléstörténeti

Téma: A Nemzetközi Pedagógiai Kutatások Német Intézetének Könyvtára a Neveléstudományi Kutatásokért Könyvtár bemutatása.

IKT tartalmak: egy bekezdés van e területről a cikkben.

- A BBF nagy gondot fordít állománya (különösen a régi nyomtatványok) digitalizálására, így azok jelentős része már online is elérhető a könyvtár honlapjáról, illetve elektronikus katalógusából (Scripta Paedagogica Online adatbank).

Érsek Attila: A Történelemtanítás online folyóirat IKT vonatkozásokat tartalmazó írásai 2010 és 2015 között

- A még nem digitalizált kiadványokról fénymásolatot vagy scannelt másolatot lehet rendelni a világ (de legalábbis Európa) bármely pontjára, kb. 20 eurocent/oldal áron.
- A könyvtári állomány mellett a levéltári anyagok bizonyos egységeit is megtalálhatjuk elektronikus adatbankokban, például Friedrich Fröbel teljes levelezését (Editionen adatbank).
- A Pictura Paedagogica Online adatbank a könyvtár összes kötetének (beleértve a periodikáikat is) és további 6 gyűjteménynek, illetve hagyatéknak a képanyagát tartalmazza.
- A Vox Paedagogica Online a XX. századi német neveléstörténet hangzó forrásait gyűjti 2003 óta, az adatbank számos kiváló neveléstörténész hangos „önarcképét” tartalmazza.

Alkalmazott kutatási módszer: az adott könyvtárra vonatkozó szakirodalom feldolgozása.

Oktatási intézményforma: köznevelési és felsőoktatási intézmények.

56.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

A *Konferenciák az első világháborúról* cikk összefoglalása linkeket tartalmaz különböző hangzóanyagokhoz és videókhoz, amelyek elérése 2014 áprilisában még aktív volt. Ma már nem érhető el.

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 1. sz. 2014. április, 1-6.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/4/konferenciak-az-első-vilaghaborurol-05-01-11/> (2015. okt. 09.)

57.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

A *Történelmi könyvszemle – a kiadók ajánlásaival* ajánló írásaihoz kapcsolódó BBC History által kiadott világháborús könyvekhez DVD melléklet jár.

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 1. sz. 2014. április, 1-10.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/04/tallozo-05-01-12/> (2015. okt. 9.)

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 2-4. szám 2014. december

58.

Bibliográfiai adatok:

DÁRDAI Ágnes – DÉVÉNYI Anna – MÁRHOFFER Nikolett – MOLNÁR-KOVÁCS Zsófia (2014): Tankönyvkutatás, tankönyvfejlesztés külföldön. A nemzetközi tankönyvelméleti kutatások intézményei, műhelyei. *Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 2-4. sz. 2014. december* (A pdf állomány nem található.)

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/12/dardai-agnes-%E2%80%93-devenyi-anna-%E2%80%93-marhoffer-nikolett-%E2%80%93-molnar-kovacs-zsofia-tankonyvkutatas-tankonyvfejlesztes-kulfoldon-i-05-02-02/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: tankönyvkutatás, oktatási, tankönyvek, nemzetközi, tudományos

Téma: A szerzők bemutatják a nemzetközi tankönyvelméleti kutatásoknak az elmúlt közel másfél évtizedben megjelent legfontosabb szakirodalmát. Abból a szempontból is fontos, hogy a jövőbeli célokat is felvillantják a szerzők az IKT-hoz is kapcsolódó témákban.

IKT tartalmak: több utalás van e területre a tanulmányban.

- A Georg–Eckert–Institut für Internationale Schulbuchforschung (GEI) önálló kutatóintézetként működik. A kutatóintézet nyitott a nem könyvalapú taneszközök kutatásának irányába, így az egyéb „taneszközök”, mint a film stb. elemzése is megjelenik.
- A Journal of Educational Media, Memory, and Society (JEMMS) folyóirat 2013. évi 1. számában a Posztkoloniális emlékezetpolitika az oktatási médiában témakör dominál.
- A kutatóintézet nem csak hagyományos nyomtatott kiadványokkal jelentkezik, hanem Internetes portálokat is üzemeltet. A www.eurviews.eu (2015. okt. 9.) egy többnyelvű internetes adatbank, ahol a „Mi is Európa?” kérdésre keresik a választ. A www.edumeres.net portál (2015. okt. 9.) a nemzetközi tankönyvkutatás számára jelent új, virtuális fórumot. Angol és német nyelven megjelenő publikációknak, szakmai fórumoknak és műhelyeknek ad otthont ez a honlap.
- Bemutatják a svájci LEVANTO tankönyvminősítő online rendszer működését, értékelési kritériumait.
- Az UNESCO megállapítása szerint a következő évtized során a kommunikációs technológiák fejlődése várhatóan tovább folytatódik, és magával hoz egy világméretű változást az oktatási anyagok fejlesztése és használata terén. Az otthoni számítógéppel támogatott nyomtatás lehetővé teszi jegyzetek, kézikönyvek vagy más tankönyvek helyi kiadását. Az internetkapcsolat által letölthetővé és kinyomtathatóvá válnak egész kötetek, és a nyomtatási lehetőséggel is ellátott CD-ROM-os kiadványok jó megoldást nyújthatnak. Jelenleg „digitális szakadék” van a világ egyes területei között.
- Az UNESCO szakemberei honlapot kívánnak létrehozni és kibővített hírlevelet küldeni a kutatók, tanárok, tankönyvírók és tanmenet tervezők számára, azzal a céllal, hogy egymással megoszthassák a tapasztalataikat, a terveiket és a jó gyakorlatokat.
- Az a gondolat, hogy a tankönyv a tanítás egyedüli és legfontosabb eszköze, már nem tartható, és az „oktatási média” szélesebb koncepciójává tágult.
- Az IARTEM egy kutatói közösség, amelynek tagjai tankönyvkutatással és az oktatásban alkalmazott média vizsgálatával foglalkoznak. Az IARTEM elektronikus kiadványa a „Research on Textbooks and Educational Media.”
- Az Amerikai Tankönyv Tanács (tevékenységének súlypontja a történelemtankönyvek vizsgálata) honlapjára is utalnak a szerzők. Törekvés és problémakör jelenleg Amerikában, hogy a jövőben a nyílt forráskódú, mindenki számára elérhető, internetes oktatási segédanyagok a mindennapi oktatás részévé váljanak, és megbízható minőséget képviseljenek.

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom feldolgozása.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési és felsőoktatási intézmények.

59.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

JURIS Renáta (2014): *A Történelemtanítók képzéssel való elégedettsége* című összefoglaló tanulmány szerzője e-mailben kereste meg a kutatásban résztvevők egy részét. A téma a történelem szakos tanárképzésben résztvevő hallgatók képzéssel való elégedettsége.

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 2-4. sz. 2014. december

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/12/juris-renata-tortenelemtanarok-kepzessele-valo-elegedettsége-05-02-08/> (2015. okt. 9.)

60.

Bibliográfiai adatok:

LÉGRÁDI Judit Fruzsina (2014): *A Dynamic Learning rendszer egy 2014-es angol történelemtankönyv tükrében. Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 2-4. sz. 2014. december, 1-3.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/12/legradi-judit-fruzsina-a-dynamic-learning-rendszer-egy-2014-es-angol-tortenelemtankonyv-tukreben-05-02-14/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: ismertető

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: diákok, tankönyv, tananyag, interaktív, online

Téma: A szerző bemutatja A Dynamic Learning rendszert, amely a Hodder Education kiadó online platformjának része, mely minőségi tartalmakkal és egyedi eszközökkel segíti a pedagógust a tanórai felkészülésben, a leckék tervezésében és kivitelezésében.

IKT tartalmak: az egész cikk e területre koncentrálnak.

- A rendszer tanítási-tanulási segédleteket nyújt a hagyományos módon túl interaktív táblára és tanulói e-könyvekre is.
- Az interaktív tananyagok magukba foglalják a tanári jegyzeteket különféle ötletekkel, differenciálási javaslatokkal, értékelési sémákkal az egyéni feladatvégzés terén is. Online értékelés, forrásbázis, (tovább)képzési szolgáltatások is elérhetőek a tanárok számára.
- További információ érhető el a Dynamic Learning rendszeréről a megadott három linken keresztül.

Alkalmazott módszer: szakmai weblap elemzése, bemutatása.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési és felsőoktatási intézmények.

61.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

RÁCZ Zoltán (2014): *Mondd el, hogy tudjuk! – avagy egy pályázat tapasztalatai.*

A téma audiovizuális emlékgyűjtés egy TÁMOP-os pályázaton. 69 középiskola pályázatát fogadta be 2010 februárjában a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány. 270 pedagógus irányításával 3200 interjú készült el, ebből 1656 beszélgetés a projekt honlapján megtekinthető: www.emlekpontok.hu (2015. okt. 9.)

A beszélgetéseket tartalmazó DVD-t a szerző iskolájában átadták a riportalanyoknak. A diákok megismerkedhettek az oral history módszerrel.

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 2-4. sz. 2014. december, 1-3.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/12/racz-zoltan-mondd-el-hogy-tudjuk-%E2%80%93-avagy-egy-palyazat-tapasztalatai-05-02-15/> (2015. okt. 9.)

62.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

KONCZ István (2014): *Az interjú-projekt tapasztalata.*

A 61. témánál ismertetett projektről (Emlékpontok) számol be a szerző. Az interjúk során fényképeztek is. Ír az interjúalanyok kiválasztásáról, az interjúk témáiról és a projekt tagjairól is.

Történelemtanítás (XLIX.) Új folyam V. 2-4. sz. 2014. december, 1-3.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/12/koncz-istvan-az-interju-projekt-tapasztalata-05-02-16/> (2015. okt. 9.)

Történelemtanítás (L.) Új folyam VI. 1-2. szám 2015. július

63.

Bibliográfiai adatok:

DÁRDAI Ágnes – DÉVÉNYI Anna – MÁRHOFFER Nikolett – MOLNÁR-KOVÁCS Zsófia (2015): *Tankönyvkutatás, tankönyvfejlesztés külföldön II. A nemzetközi tankönyvelméleti kutatások intézményei, műhelyei. Történelemtanítás (L.) Új folyam VI. 1-2. sz. 2015. július, 1-25.*

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2015/07/dardai-agnes-%E2%80%93-devenyi-anna-%E2%80%93-marhoffer-nikolett-%E2%80%93-molnar-kovacs-zsofia-tankonyvkutatas-tankonyvfejlesztes-kulfoldon-ii-06-01-02/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: tankönyvkutatás, tankönyvek, tanulási, empirikus, kutatások

Téma: A szerzők bemutatják az egyéni kutatói teljesítményeket, s ennek kapcsán feltárják a szakirodalomból kikövetkeztethető tartalmi csomópontokat, problémás kérdéseket, trendeket. A jellemző kutatási témák bemutatása után elsősorban a tankönyvkutatás funkcióit térképezik fel.

IKT tartalmak: több utalás van e területre a tanulmányban.

- Werner Wiater szerint a tágabb értelmezési keretek a tankönyvek közé sorolnak minden olyan eszközt, amely a tanulást (akár a szervezett, iskolai tanulást, akár az önképzést) segíti. Konceptiója szerint a tankönyv könyv-formátumú didaktikai médium az iskolai információs és kommunikációs (tanulási) folyamatok tervezésének, megvalósításának támogatására és a mérés segítésére, mely általában tanári kézikönyvekkel és más taneszközökkel, mint pl. faliképek, feladatlapok, fóliák, filmek, kazetták, CD ROM-ok stb. egészül ki.
- Egy másik kutatás a Fachinformationssystem Bildung (FIS-Bildung) adatbankjában az 1998-2008 közötti időszakra vonatkozóan összehasonlította a találatok számát a „tankönyv/tankönyvek” ill. a „tankönyvek az oktatásban” keresőszó/kulcsszavak és a „computer” ill. „computer az oktatásban” keresőszavakkal/kifejezésekkel. Az összehasonlításban a computerrel kapcsolatos találatok sokkal nagyobb változatosságot mutattak, mint a tankönyvvel kapcsolatosak.

Alkalmazott kutatási módszer: szakirodalom feldolgozása.

Oktatási intézményforma: köznevelési és felsőoktatási intézmények.

64.

Bibliográfiai adatok:

SZABÓ Márta Mária (2014): Mire jó a tankönyv? *Történelemtanítás (L.) Új folyam VI.* 1-2. sz. 2015. július, 1-13.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2015/07/szabo-marta-maria-mire-jo-a-tankonyv-06-01-05/> (2015. okt. 9.)

Típus: elektronikus folyóirat (Történelemtanítás)

Műfaj: tanulmány

Szakterület: történelem

Kulcsszavak: tankönyv, tanárjelöltek, tankönyvkutatás, diagram, tanárok

Téma: A szerző arra keresi a választ, hogy mire és hogyan használják a tankönyvet azok, akik számára készül.

IKT tartalmak: utalások vannak e területre a tanulmányban.

- Az IKT-eszközök és az interaktív tananyagok megjelenésével a tantermi munka jellege és a tankönyv mint taneszköz szerepe is nagy és növekvő változatosságot mutathat.
- A szemléltető funkciót gyakran a multimédiás megoldások veszik át a tanórán a szerző által végzett kérdőíves vizsgálat szerint.
- Megállapítja a szerző, hogy a tankönyv vagy az IKT elterjedése nem pótolja a legfontosabb elem, a tanári szakértelem és elkötelezettség szerepének felismerését, elismerését és sokoldalú támogatását.
- Az IKT-eszközök megkönnyítik a kérdőíves adatgyűjtést: online kérdőívet állítottak össze. Ennek eredményeit és következtetéseit tartalmazza a cikk a továbbiakban.

Alkalmazott kutatási módszer: tankönyvkutatás, szakirodalom és kérdőíves adatfeldolgozás.

Oktatási intézmény/forma: köznevelési és felsőoktatási intézmények.

65.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

OLÁH Sándor (2015): *Bán Mór Hunyadi-regényeiről* című szemléjében a cikk zárásaként a szerző közöl egy webcímet, ahol Bán János életrajza, a Hunyadi regénysorozatának egyes részei, bibliográfiája és a témához kapcsolódó fóruma található: www.hunyadikonyv.hu
Történelemtanítás (L.) Új folyam VI. 1-2. sz. 2015. július, 1-3.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2015/07/olah-sandor-ban-mor-hunyadi-regenyeirol-06-01-09/> (2015. okt. 9.)

66.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

GYERTYÁNFY András (2015): *Történelemtanítás külföldön (1989–2014)* című válogatott bibliográfiája a témával kapcsolatos azon cikkek linkjét tartalmazza, amelyek a Történelemtanításban korábban megjelentek. Emellett egyéb könyvek adatait is feltünteti a témában.

Történelemtanítás (L.) Új folyam VI. 1-2. sz. 2015. július, 1-4.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2015/07/tortenelemtanitas-kulfoldon-1989%E2%80%932014-06-01-13/> (2015. okt. 9.)

67.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

GYERTYÁNFY András (2015): *A történelemtanítás módszerei, eszközei, szinterei (1994–2014)* válogatott bibliográfiája az adott témához kapcsolódó mintegy 40 linket gyűjtött össze, s emellett utal két iker-kiadványra, melyekre a gyűjteménye során hivatkozik.

Történelemtanítás (L.) Új folyam VI. 1-2. sz. 2015. július, 1-10.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2015/07/a-tortenelemtanitas-modszerei-eszkozei-szinterei-1994%E2%80%932014-06-01-14/> (2015. okt. 9.)

68.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

GYERTYÁNFY András (2015): *Magyarságkép külföldi történelemtankönyvekben – idegenek képe hazai történelemtankönyvekben (1987–2014)* című válogatott bibliográfiája a témával kapcsolatos azon cikkek linkjét tartalmazza, amelyek a Történelemtanításban korábban megjelentek. Emellett egyéb könyvek adatait is feltünteti a témában.

Történelemtanítás (L.) Új folyam VI. 1-2. sz. 2015. július, 1-9.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2015/07/magyarsagkep-kulfoldi-tortenelemtankonyvekben-%E2%80%93-idegenek-kepe-hazai-tortenelemtankonyvekben-1987%E2%80%932014-06-01-15/> (2015. okt. 9.)

69.

Bibliográfiai adatok és az IKT tartalom:

KARLOVITZ János (2015): *Kis magyar csoda – az Eötvös József Kiadó.*

Az Eötvös Kiadó fennállásának 20. évfordulója alkalmából ír a kiadó eddig végzett tevékenységéről. A világhálón felkereshető információs bázisai: a TANOSZ Tanulást, tanítást segítő kiadványok jegyzéke (www.tanosz.ini.hu – 2015. okt. 9.) vagy a Flaccus Kiadó és terjesztő könyvajánlója stb. révén tényszerűen és elemezhetően elénk tárul az Eötvös Kiadó értéktára.

Történelemtanítás (L.) Új folyam VI. 1-2. sz. 2015. július, 1-3.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2015/07/karlovitz-ianos-kis-magyar-csoda-az-eotvos-jozsef-kiado-06-01-16/> (2015. okt. 9.)

FELHASZNÁLT IRODALOM

LENGYELNÉ Molnár Tünde (2009): Emberi vagy gépi kivonatolás? *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 56.évf. 10. sz.

http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5219&issue_id=509 (2015. dec. 18.)

LENGYELNÉ Molnár Tünde (2014): IKT mint kulcs az oktatás és a gazdasági versenyképesség között. In: *Változó életformák, régi és új tanulási környezetek*. EKF Líceum Kiadó, Eger, 153-164.

JEGYZETEK

¹ Történelemtanítás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/> (2015. nov. 4.) Megjelenik negyedévente. A folyóiratról: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/folyoiratrol/impresszum/> (2015. nov. 4.)

² A kutatás a TÁMOP-4.2.2.D-15/1/KONV-2015-0027 Digitális átállás az oktatásban pályázat keretében készült az egri Eszterházy Károly Főiskola Neveléstudományi Doktori Iskolájának megbízásából.

³ LENGYELNÉ MOLNÁR Tünde (2009): Emberi vagy gépi kivonatolás? *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 56.évf. 10. sz. 466. http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5219&issue_id=509 (2015. nov. 4.)

⁴ LENGYELNÉ MOLNÁR Tünde (2014): IKT mint kulcs az oktatás és a gazdasági versenyképesség között. In: *Változó életformák, régi és új tanulási környezetek*. EKF Líceum Kiadó, Eger, 153.